

รายงานการฝึกสหกิจศึกษา
สำนักงานสิ่งแวดล้อมภาคที่ 1 (เชียงใหม่)

รายชื่อนิสิตฝึกสหกิจศึกษา

นางสาวอรจิรา แสงเชิง รหัสนิต 56163433

สถานที่ทำงาน

สำนักงานตั้งอยู่ตามเลขที่ 118/4 หมู่ 2 ถนนอนุสาวรีย์สิงห์ ตำบลช้างเผือก อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ 50300

แผนที่สำนักงานสิ่งแวดล้อมภาคที่ 1 (เชียงใหม่)

วัตถุประสงค์

1. เพื่อหาประสบการณ์การทำงานและการทำงานร่วมกับผู้อื่นก่อนที่จะออกไปทำงานจริง
2. เพื่อพัฒนาศักยภาพและเพิ่มประสบการณ์ด้านวิชาชีพแก่นักศึกษา และเสริมทักษะด้านการนำทฤษฎีไปสู่ภาคปฏิบัติได้อย่างเหมาะสม
3. เพื่อส่งเสริมให้นักศึกษามีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และนำความรู้ ความสามารถของตนเองไปสู่การประกอบอาชีพต่อไป

4. เพื่อส่งเสริมความร่วมมือกับสถานประกอบการ/องค์กรผู้ใช้บัณฑิตทั้งภาครัฐและภาคเอกชนในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์

5. เพื่อให้ภาคเอกชน/ภาครัฐมีส่วนร่วมกับมหาวิทยาลัย ในการผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพสูง

ระยะเวลาการฝึกสหกิจศึกษา

ตั้งแต่วันที่ 16 มกราคม ถึง 5 พฤษภาคม 2560

เวลาสหกิจศึกษา

ทุกวันจันทร์ ถึง วันศุกร์ เวลา 08.30 น.- 16.30 น.

ค่าเบี้ยเลี้ยงสหกิจศึกษา

-

ค่าใช้จ่ายระหว่างการฝึกสหกิจ

6,000 – 7,000 ต่อเดือน

ตำแหน่งที่ได้รับมอบหมาย

นิสิตสหกิจศึกษาส่วนส่งเสริมการจัดการสิ่งแวดล้อม

ตำแหน่งและลักษณะงานที่ได้รับมอบหมาย

1. จัดทำสื่อเผยแพร่และประชาสัมพันธ์ด้านสิ่งแวดล้อม
2. ฝึกงานปฏิบัติงานภาคสนาม ลงพื้นที่จัดประชุมเชิงปฏิบัติการเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ต่อแนวทางการจัดการปัญหาไฟป่าและหมอกควันในพื้นที่เสี่ยงต่อการเผาไหม้ 4 จังหวัดในเขตพื้นที่รับผิดชอบ
3. เข้าร่วมประชุมคณะทำงานศูนย์อำนวยการสั่งการป้องกันและแก้ไขปัญหาหมอกควันและไฟป่า จ. เชียงใหม่ ทุกวันจันทร์
4. ฝึกงานปฏิบัติงานภาคสนาม เข้าร่วมกิจกรรม การจัดทำแนวกันไฟเพื่อป้องกันปัญหาไฟป่าในพื้นที่ บ้านห้วยส้มสุก อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่
5. ฝึกงานปฏิบัติงานภาคสนาม ลงพื้นที่ชี้แจงงบประมาณแก่ชุมชนที่เข้าร่วมกิจกรรม ชุมชนปลอดการเผา 5 อำเภอ 3 จังหวัด
6. ทำรายงานคุณภาพอากาศ (PM₁₀) 9 จังหวัดภาคเหนือ (อากาศบ้านเฮา) รายวัน (ทุกวัน)
7. สืบรวจลงพื้นที่เพื่อประชาสัมพันธ์ เผยแพร่ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับปัญหาการรับทราบสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นในพื้นที่ การหาข้อเสนอต่อแนวทางการจัดการปัญหา รวมทั้งติดตามผลการดำเนินงานตามมาตรการและการปรับใช้มาตรการในแต่ละพื้นที่ เพื่อรวบรวมประมวลผลเป็นแนวทางการจัดการปัญหามลพิษ

หมอกควันจากไฟป่าและการเผาในที่โล่งในระดับพื้นที่ จำนวน 4 จังหวัด ได้แก่ เชียงใหม่ เชียงราย แม่ฮ่องสอน ลำพูน

โครงการที่ได้รับมอบหมาย (project)

1. ชื่อเรื่อง

การศึกษาแนวทางการแก้ไขปัญหาหมอกควันและไฟป่าในพื้นที่เสี่ยงต่อการเผาไหม้

2. ที่มาและความสำคัญ

สถานการณ์ปัญหาหมอกควันและไฟป่าเป็นปัญหาที่เกิดขึ้นในพื้นที่ภาคเหนือต่อเนื่องเป็นประจำทุกปี โดยเริ่มมีความรุนแรงในช่วงเดือนกุมภาพันธ์ถึงเมษายน ส่งผลกระทบต่อสุขภาพอนามัยของประชาชนรวมทั้งผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจในพื้นที่

สำนักงานสิ่งแวดล้อมภาคที่ 1 (เชียงใหม่) มีพื้นที่รับผิดชอบ 4 จังหวัด ได้แก่ เชียงใหม่ เชียงราย ลำพูน และแม่ฮ่องสอน ซึ่งล้วนเป็นพื้นที่ที่ประสบวิกฤติปัญหาดังกล่าวจึงได้จัดทำ “รายงานสถานการณ์หมอกควันและไฟป่า ปี 2560” เพื่อประมวลผลข้อมูลที่เกี่ยวข้องให้ประชาชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำข้อมูลไปใช้ประโยชน์และวางแนวทางในการเตรียมรับมือกับปัญหาที่จะเกิดขึ้นในปีต่อไปอย่างมีประสิทธิภาพ

ภายใต้การดำเนินงานโครงการแก้ไขปัญหาไฟป่าและหมอกควัน ประจำปี พ.ศ. 2560 มีแนวทางการดำเนินงานส่งเสริมกระบวนการมีส่วนร่วมในการป้องกันแก้ไขปัญหาหมอกควันและไฟป่าโดยเน้นพื้นที่เป้าหมายที่เป็นพื้นที่เสี่ยงต่อการเผาไหม้ เพื่อให้เกิดการวิเคราะห์สภาพปัญหา ถอดบทเรียนการดำเนินงานที่ผ่านมา และหาแนวทางการแก้ไขปัญหาที่เป็นความต้องการในพื้นที่ เพื่อให้ประชาชนเกิดความตระหนักที่จะลดการเผาในที่โล่งและการจัดการปัญหาโดยกระบวนการมีส่วนร่วมทุกภาคส่วน

3. วัตถุประสงค์

1. เพื่อเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจต่อสภาพปัญหาหมอกควันและไฟป่าและผลกระทบที่เกิดขึ้นต่อสุขภาพอนามัยของประชาชน เศรษฐกิจสังคม และสิ่งแวดล้อม
2. เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้และถอดบทเรียนผลการดำเนินงานที่เป็นปัจจัยสำเร็จ ความล้มเหลว และปัญหาอุปสรรคในระดับพื้นที่
3. เพื่อหาแนวทางสนับสนุนกิจกรรมการดำเนินงานการป้องกันและแก้ไขปัญหาหมอกควันและไฟป่าในระดับพื้นที่โดยกระบวนการมีส่วนร่วมทุกภาคส่วน

4. วิธีการ

1. เลือกพื้นที่ที่มีปัญหาไฟป่ามากที่สุดของแต่ละจังหวัด โดยดูจากสถิติของปี 2559 ประกอบในการเลือกพื้นที่
- 2 ลงพื้นที่ จัดเวทีเสวนาแก้ไขปัญหาหมอกควัน
 - ส่วนที่ 1 เวทีเสวนาแนวทางแก้ไขปัญหาหมอกควันและไฟป่า ของหน่วยงานในพื้นที่ และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ของหน่วยงานต่าง ๆ ทั้ง 4 จังหวัด

- ส่วนที่ 2 จัดเวทีถอดบทเรียน และข้อเสนอแนะทางในการแก้ไขปัญหาหมอกควันและไฟป่าจากชุมชนในพื้นที่

5. ผลการดำเนินงาน

ส่วนที่ 1 เวทีเสวนาแนวทางแก้ไขหมอกควันและไฟป่า

ปัญหาหมอกควันและไฟป่าส่วนหนึ่งเกิดจากการแกล้งเผา บางส่วนให้คนนอกเข้ามาเช่าพื้นที่ทำกินเดิม และทำการขยายพื้นที่ทำกินเพิ่มในอีกพื้นที่หนึ่ง หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจึงได้เสนอแนวทางโดยการบังคับใช้กฎหมายอย่างจริงจังและการปลูกป่า บวชป่า และปลูกจิตสำนึกของเยาวชน และการสนับสนุนงบประมาณและอุปกรณ์เครื่องมือที่จำเป็นในการดับไฟป่า

ส่วนที่ 2 ระดมความคิดเห็นเพื่อถอดบทเรียนและประมวลข้อเสนอแนะต่อแนวทางการจัดการปัญหาหมอกควันไฟป่าในพื้นที่

โดยในแต่ละพื้นที่มีข้อเสนอและความต้องการของชุมชนในการจัดการปัญหาไฟป่าและหมอกควันในพื้นที่ ดังนี้

1. แหล่งกักเก็บน้ำเพื่อการเกษตร
2. สร้างความตระหนักต่อการเผาและผลกระทบต่อสุขภาพ
3. ประชาสัมพันธ์อย่างต่อเนื่อง
4. ให้ความรู้ต่อประชาชนในพื้นที่เขตป่าติดต่อกัน
- 5 จัดตั้งกองทุนไฟป่า เพื่อสนับสนุนการปฏิบัติงานและช่วยเหลืออาสาที่ประสบอุบัติเหตุจากการปฏิบัติงาน
- 6 จัดตั้งกองทุนจัดการเศษวัสดุทางการเกษตร
- 7 ส่งเสริมอาชีพหลังการเก็บเกี่ยว เช่น เพาะเห็ด เพื่อลดการเข้าป่าหาของป่าสร้างรายได้
8. สร้างเครือข่ายเด็กเยาวชนเฝ้าระวังและจัดการปัญหาหมอกควันและไฟป่า
9. ป้องกันแต่เขตพื้นที่ที่ตัวเองรับผิดชอบ ไม่ได้สนใจละเลยขอบพื้นที่ที่ติดจังหวัดอื่น โดยโชนสองเสนอให้มีการป้องกันในเขตรอยต่อของจังหวัดอื่นด้วย
10. แนวทางนาแลกป่า เป็นหลักการลดพื้นที่ไร่หมุนเวียน เปลี่ยนเป็นพื้นที่นาเพื่อปลูกข้าวไว้กินผสมผสานการสร้างรายได้ในพื้นที่ทำกิน
11. แนวทางสร้างป่าสร้างรายได้ โดยส่งเสริมการปลูกกาแฟเพื่อเป็นการลดการเผา
12. การอบรมให้ความรู้ความเข้าใจ เพื่อสร้างความตระหนักรู้ให้แก่ประชาชน โดยเน้นประชาชนกลุ่มเสี่ยง เนื่องจากกลุ่มเสี่ยงและชาวบ้านบางกลุ่มไม่ให้ความร่วมมือเท่าที่ควรจึงไม่สามารถนำมาพูดคุยหรือตกลงกันได้

6. สรุป

จากการศึกษาแนวทางการแก้ไขปัญหามอกควันและไฟป่าในพื้นที่เสี่ยงต่อการเผาไหม้ทั้ง 4 จังหวัด ได้แนวทางดังนี้

การแก้ไขปัญหาแบบระยะเร่งด่วน

- จัดงบประมาณและค่าตอบแทนในการเฝ้าระวังและลาดตระเวน โดยจ้างชาวบ้านกลุ่มเสี่ยงเหล่านี้มา ทำเพื่อจะได้นำรายได้จากตรงนี้ไปทดแทนรายได้ที่ได้จากการเผาป่าหาของป่า

- เฝ้าระวังในที่สูงเพื่อรอดับหรือจับตาดูไฟป่าในพื้นที่เพื่อการแก้ไขสถานการณ์ได้อย่างทันการณ์

- หาวิธีการที่จะให้ชาวบ้านที่อยู่ในกลุ่มเสี่ยงในการเผาป่ามาร่วมรับฟังและหาแนวทางในการแก้ไขปัญหาหมอกควันจากการเผาป่าหรือพื้นที่เกษตร โดยการในผู้นำชุมชนบังคับหรือออกหนังสือเรียกให้เข้ารับฟัง การอบรมให้ความรู้

การแก้ไขปัญหาแบบระยะยาวหรือยั่งยืน

- จัดทำกลุ่มภาคีเพื่อช่วยกันให้มีการจัดการที่มีประสิทธิภาพมากขึ้น

- ข้อเสนอการปลูกกาแฟในเงาป่า อาจช่วยลดปัญหามอกควันได้

- สร้างความตระหนักของปัญหาที่มีต่อชุมชน

- ออกกฎระเบียบของชาวบ้านในเข้มข้นให้ชาวบ้านเกิดความกลัวที่จะกระทำผิด

- มีการปลูกป่าทดแทน โดยเน้นในพื้นที่ที่มีการเผาซึ่งต้องมีการปลูกทดแทน

- จัดทำแนวกันไฟในแต่ละเขตรับผิดชอบของแต่ละหมู่บ้าน

- ทำฝายชะลอน้ำ เพื่อเพิ่มความชุ่มชื้นให้แก่ป่าไม้ซึ่งเป็นแหล่งอาหาร สร้างรายได้ และให้ประโยชน์

ในด้านอื่น ๆ แก่ประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่

- สร้างเครือข่ายเยาวชน ผลักดันกลุ่มเยาวชนให้เข้ามามีส่วนร่วม โดยการ ตั้งกลุ่มเด็กเยาวชนคนรัก

ป่า

ประโยชน์ที่ได้รับจากการฝึกสหกิจศึกษา

1. ฝึกให้ผู้ปฏิบัติงานมีความรับผิดชอบในงานที่ได้รับมอบหมาย และยอมรับเมื่อมีข้อผิดพลาด และหาวิธีแก้ไข

2. ประสบการณ์วิชาชีพตามสาขาวิชาที่เรียนเพิ่มเติมจากห้องเรียน

3. เรียนรู้และพัฒนาตนเอง ที่จะทำงานร่วมกับผู้อื่น และมั่นใจในตนเองมากขึ้น

4. สามารถเลือกสายอาชีพได้ถูกต้องตรงตามความถนัดของตนเอง

4. พัฒนาบุคลิกภาพ ช่วยสร้างความมั่นใจในการทำงาน การกล้าแสดงออก และการแสดงความคิดเห็นมากขึ้น

5. รู้จักสร้างมนุษยสัมพันธ์ที่ดี การวางตัว และการปรับตัวให้เหมาะสมกับหน้าที่ของตนเอง

ปัญหาหรืออุปสรรคที่ประสพระหว่างการฝึกสหกิจ

ก่อนลงพื้นที่ทุกครั้งต้องจัดทำรายงานและนำเสนอให้ผู้อำนวยการสำนักงานสิ่งแวดล้อมเนื่องจากการลงพื้นที่ในแต่ละครั้งจะลงที่ละอาทิตย์ถึงสองอาทิตย์ติดต่อกัน ทำให้เวลาในการหาข้อมูลรวบรวมข้อมูลต่าง ๆ นั้นไม่ค่อยมีเวลามากพอที่จะรวบรวมข้อมูลที่หลากหลาย อาจจะได้ข้อมูลที่ไม่ครบถ้วนมากเท่าไร จึงทำให้เกิดความล่าช้าในการปฏิบัติงาน

แนวทางการแก้ปัญหา

เรียนรู้เพิ่มเติมจากพี่เลี้ยงให้มากขึ้น ค่อยถามหรือปรึกษาที่อยู่ตลอดเวลา และคอยสังเกตการณ์ทำงานของพี่ๆว่ามีกระบวนการทำงานอย่างไร

ข้อเสนอแนะ

1. ความรู้เรื่องการใช้โปรแกรม Microsof Office เนื่องจากในการทำงานต้องมีการนำเสนองาน การทำรายงาน ทุกครั้งที่ออกปฏิบัติงานนอกพื้นที่ จึงจำเป็นต้องมีพื้นฐานในการใช้โปรแกรมโดยละเอียด
2. ความรู้เกี่ยวกับคุณภาพอากาศ เช่น มลพิษทางอากาศ (PM₁₀) ค่ามาตรฐาน
3. การมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี เนื่องจากการลงพื้นที่ในแต่ละครั้งต้องร่วมงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและผู้นำชาวบ้านในพื้นที่